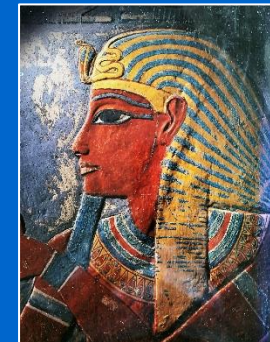

Geschiedenis van Egypte

Geschiedenis Egypte Deel 1 Egypte t/m het Nieuwe Rijk

Het begin van Egypte

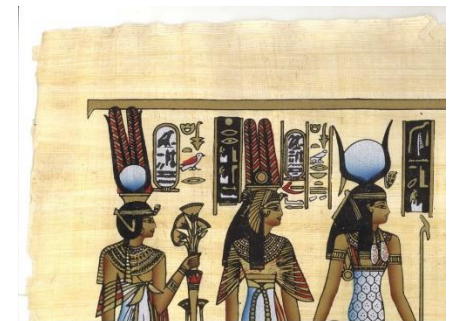
Na de zondvloed trekken de Chamieten richting Afrika

De Vroege Egyptenaren

Egypte is het land van de oude geschiedenis en ontwikkeling, van farao's, piramides, sfinxen en koningsgraven, van de Nijl, de levensader van Egypte, van papyrus en hiërogliefen en van vele goden, tempels en rituelen.

Vanuit het Midden-Oosten verspreidt de mensheid zich in alle richtingen
Een vroege nederzetting ontstaat onder meer in Egypte (langs de Nijl)

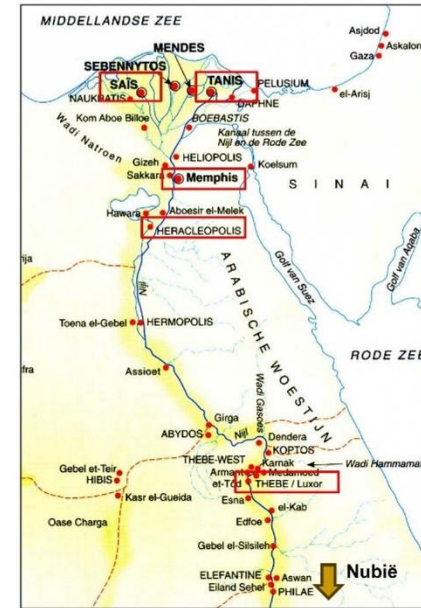

papyrus / goden / hiërogliefen

Op deze sheets alvast de **tijdslijn** en **tijdsbalk** van Egypte ter oriëntatie voor de komende sheets
 Deze worden aan het eind van deze presentatie herhaald

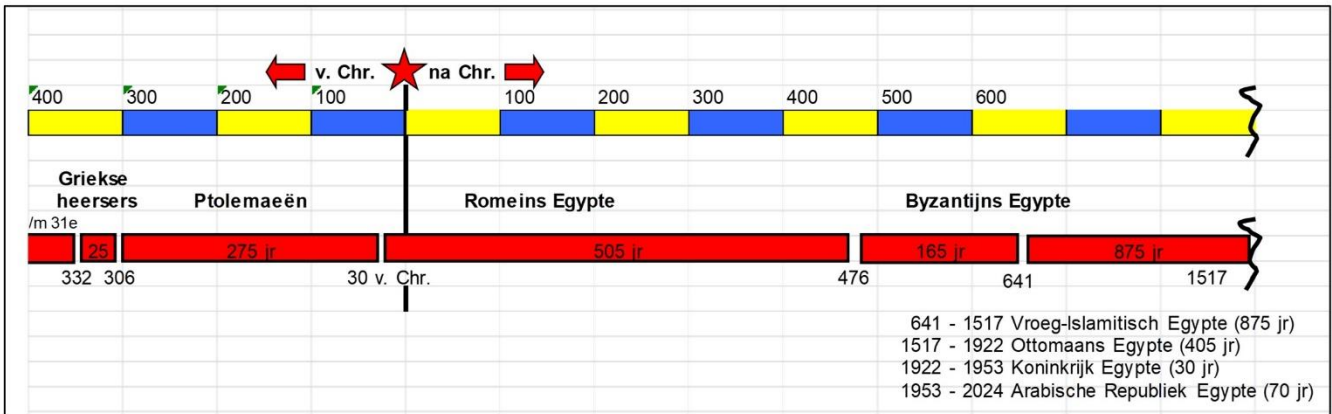
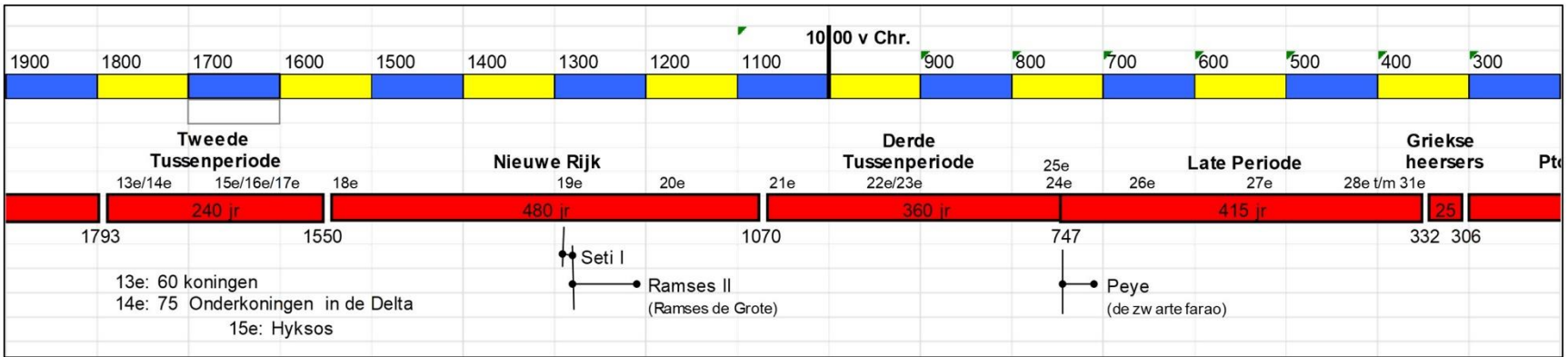
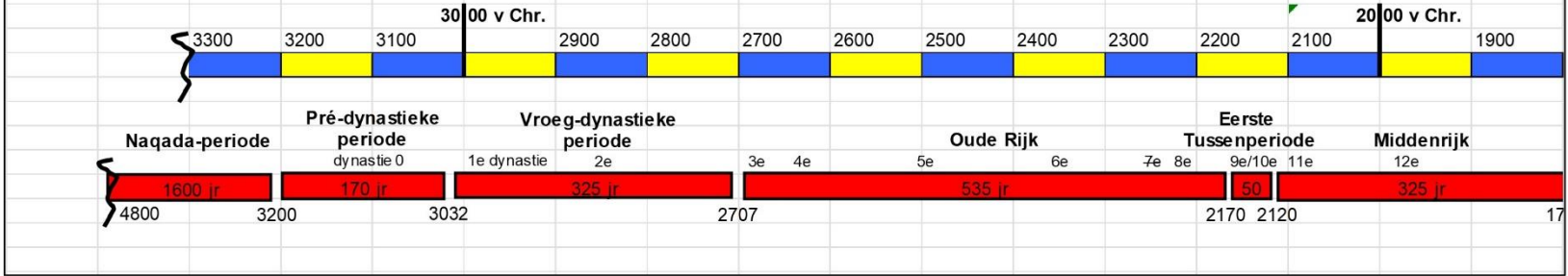
Tijdslijn Egypte				
Naam	Voorbeeld farao	Periode		Toelichting
		van	tot	
Naqada-periode				
Naqada - periode	Schorpioen	4800	- 3200 v. Chr.	
Pré-dynastieke periode				
Dynastie 0	Narmer	3200	- 3032	
Vroeg-dynastieke periode				
1e Dynastie	Djet	3032	- 2853	
2e Dynastie	Ninetjer	2853	- 2707	
Oude Rijk				
3e Dynastie	Djoser	2707	- 2639	Bouwer eerste piramide
4e Dynastie	Cheops	2639	- 2504	Bouwer beroemde piramide van Cheops
5e Dynastie	Djedkare	2504	- 2347	
6e Dynastie	Pepe I	2347	- 2216	
7e Dynastie	Netjerkare	2216	- 2216	70 dagen
8e Dynastie	-	2216	- 2170	17 koningen
Eerste Tussenperiode				
9e/10e Dynastie	-	2170	- 2120	18 koningen in Heracleopolis
Middenrijk				
11e Dynastie	Mentoehotep II	2120	- 1976	
12e Dynastie	Amenemhat III	1976	- 1793	Abraham in Egypte (1847 v. Chr.)
Tweede Tussenperiode				
13e Dynastie	-	1793	- 1648	60 koningen, hoofdstad Memphis
14e Dynastie	-	1793	- 1648	Zelfde tijd: 75 onderkoningen in de Delta
15e Dynastie	Apophis	1648	- 1539	Hyksos-vorsten in de Delta / Jozef en Jacob in Egypte
16e Dynastie	-	1648	- 1539	Zelfde tijd: Hyksos-vazallen in Beneden-Egypte
17e Dynastie	-	1645	- 1550	Zelfde tijd: 15 koningen in Thebe, Boven-Egypte
Nieuwe Rijk				
18e Dynastie	Hatsjepsot	1550	- 1292	Mozes in Egypte / Uittocht volk Israël
19e Dynastie	Ramses II	1292	- 1186	Echtgenote Nefertari
20e Dynastie	Ramses III	1186	- 1070	
Derde Tussenperiode				
21e Dynastie	Psoesennes I	1070	- 946	Hoofdstad Tanis-Avaris / Salomo (962 - 932 v. Chr.)
22e Dynastie	Sjesjong I (Sisak)	946	- 736	Hoofdstad Bubasti in de Delta / Rechabeam
Eigen dynastie	Osorkon III	870	- 730	Zelfde tijd: Boven-Egypte
23e Dynastie	loepoet III	756	- 722	Zelfde tijd in de Delta, hoofdstad Tanis
24e Dynastie	Tefnachte	740	- 714	Hoofdstad Saïs

Tijdslijn Egypte met kaart

Late periode			
25e Dynastie	Peye	714 - 655	Nubiërs, start 26e dynastie
26e Dynastie	Necho II	664 - 525	Koning Josia sneuvelt in Megiddo
27e Dynastie	Artaxerxes I	525 - 401	Eerste Perzische periode
28e Dynastie	Amyrtaios	401 - 399	
29e Dynastie	Achoris	399 - 380	
30e Dynastie	Nectanebo I	380 - 342	
31e Dynastie	Darius III	342 - 332	Tweede Perzische periode
Griekse heersers	Alexander de Grote	332 - 306	Wereldveroveraar Alexander de Grote (356 - 323 v. Chr.)
Ptolemaeën	Ptolemaeus VI	306 - 30	Cleopatra VII is het laatste lid van deze dynastie
Na-Griekse periode			
Geboorte Christus		0	In het begin van de 500 jaar durende Romeinse overheersing
Romeins Egypte		30 v. Chr. - 395	Inlijving in Romeinse Rijk 30 v. Chr.
Oost-Romeins Egypte		395 - 476	Bij splitsing West- en Oost-Romeinse Rijk in 395
Byzantijns Egypte		476 - 641	Bij einde West-Romeinse Rijk in 476
Vroeg-Islamitisch Egypte		641 - 1517	Verovering door de Arabieren
Ottomaans Egypte		1517 - 1922	Islamitische overheersing (Soennieten)
Frans bezetting		1798 - 1801	Binnen dezelfde tijd
Britse bezetting		1882 - 1922	Binnen dezelfde tijd
Koninkrijk Egypte		1922 - 1953	Egyptische Revolutie 1919
Arabische Republiek Egypte		1953 - Heden	Egyptische Revolutie 1952

De geschiedenis van Egypte

Tijdbalk Egypte

HFJ / 10-9-2024

Naqada-periode

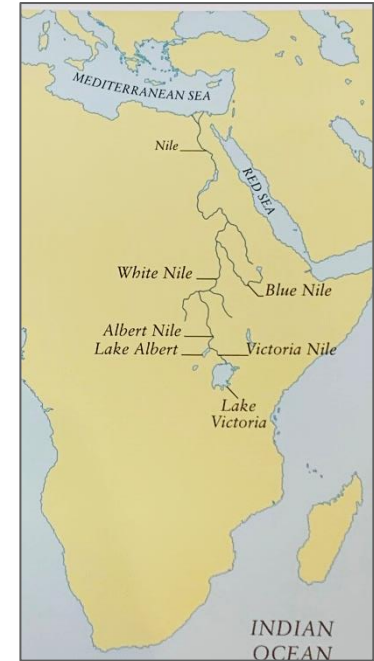
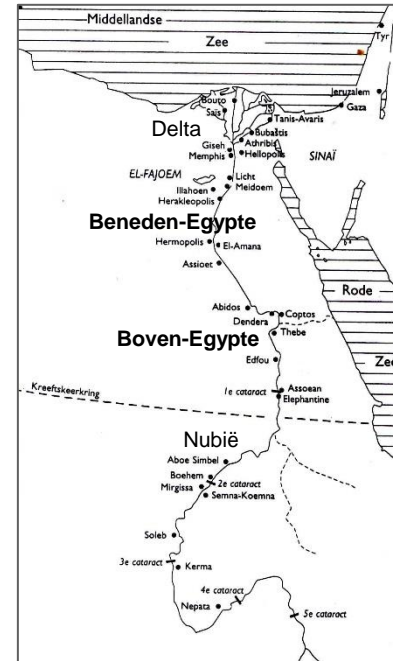
De eerste bewoners, jager-verzamelaars, trekken naar het Nijldal, waar ze nederzettingen bouwen, leven van visvangst en beginnen met akkerbouw

De Nijl is sinds de oudheid een natuurlijke levensader en belangrijke economische factor
Het Nijldal is bijzonder vruchtbaar vanwege de bevoeiing door de jaarlijkse overstromingen van de Nijl

Verspreiding bevolking langs de Nijl leidt tot centralisatie en het begin van een staatsorganisatie

Benedenstrooms (tegen de Delta) =
Beneden-Egypte of Neder-Egypte
Bovenstrooms (vanaf Nubië) =
Boven-Egypte of Opper-Egypte)

Van 4800 - 3200 v. Chr.

De huidige Nijl in Caïro

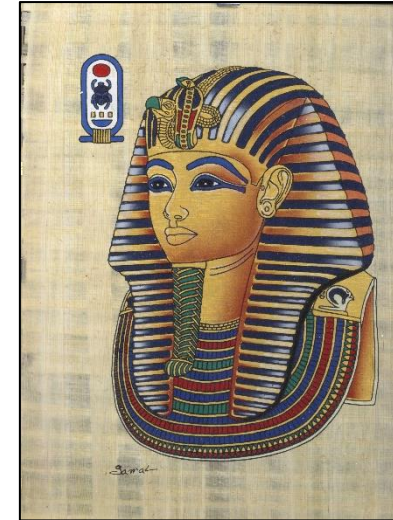
De huidige Nijl

Pre-dynastieke periode

Van 3200 - 3032 v. Chr.

Koning Narmer verenigt Opper- en Neder-Egypte
Stichter van de stad Memphis
Stichter van de eerste dynastie van Egyptische heersers
De dynastieën in Egypte zijn genummerd
Er zullen in totaal 31 dynastieën komen
Daarna komen de Griekse heersers

De koning van Egypte wordt later farao genoemd
Oorsprong naam: de vereenzelviging van de koning met zijn paleis
Paleis = Groot huis = per-aa = farao
Vooralsnog hanterende Egyptenaren de naam koning
Pas tijdens de 18e dynastie wordt de naam farao ingevoerd
Wij hanteren in onze beschrijvingen de titel farao

Waarom werden **Egyptische** koningen **FARAO** genoemd?

Als heerser van Egypte was de farao ook de politieke en religieuze leider van zijn volk. 'Farao' betekent 'groot huis' en verwees naar het hof van de Egyptische koning. Rond 1500 v.Chr. veranderde het woord van betekenis en werd het een naam voor de koning zelf. De eerste schriftelijke bron die de titel gebruikt is een brief aan farao Achnaton in de 14e eeuw v.Chr.

SHUTTERSTOCK & AMER GHAZZAL/IMAGESELECT

Vroeg-dynastieke periode

Van 3032 - 2707 v. Chr.

1^e en 2^e dynastie

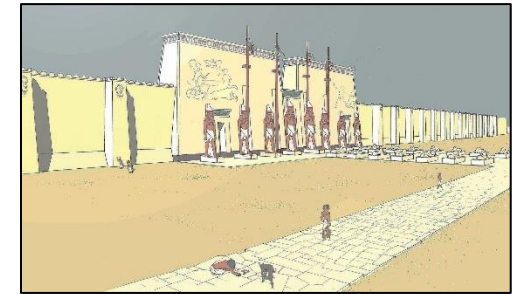
Deze dynastieën kennen een 17-tal farao's
De eerste en meest bekende is Menes (ook wel Ah genoemd)
Hij bouwt in Memphis de grote tempel van de oer- en scheppergod Ptah

De Egyptenaren leven in alle verbanden heel sterk met hun godendom
Meer informatie hierover volgt in een later stadium

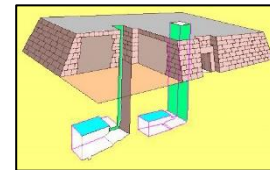
In de naam van de farao komt vanaf deze dynastieën de Horusnaam voor
Horus (valkgod) is de Egyptische hemel- en koningsgod
Hij heeft een beschermende functie: waken over de farao
Vanaf het Middenrijk krijgt de farao in totaal vijf namen

De farao's worden begraven in mastaba's
In de vorm van een afgeknotte piramide
Grafcomplex in tempelstad Abydos
Mastaba's later voor hoge ambtenaren
Graven Oude Rijk: piramides
Nieuwe Rijk: koningsgraven Vallei der Koningen

Er is verder weinig bekend over deze periode
Meerdere farao's regeren 30 à 50 jaar

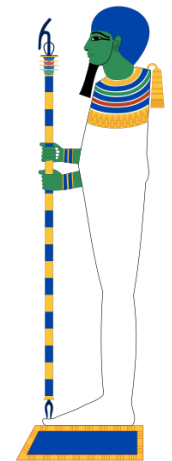
Tempel in Memphis

Mastaba

Valkgod Hores
Hemel- en
koningsgod

Oer- en
scheppergod
Ptah

Oude Rijk

3e t/m 8e dynastie

Deze periode duurt ruim 500 jaar

Er regeren ruim 30 farao's over het Oude Rijk

Een sterk gecentraliseerde macht onder gezag van de farao

Het is een periode van grote bouwprojecten van de farao's

Bouw van de enorme piramides als graf voor de farao

Grote efficiëntie in economie en in bouworganisatie

Piramides

Farao Djoser is de eerste die een piramide laat bouwen

Farao Snofroe ontwikkelt via de trappiramide en de knikpiramide de uiteindelijke grote piramide

De bekendste piramides zijn die van Cheops, Chefren en Mykerinos te Gizeh

Zie volgende sheets voor de bouwers en de piramide van Cheops

Nabij deze piramide bouwt Chefren een enorm mytisch wezen, de sfinx van Gizeh

Van 2707 - 2170 v. Chr.

Knikpiramide van Snofroe

Trappiramide van Djoser

Farao Pepi II en zijn moeder

De overige farao's van het Oude Rijk zijn minder bekend

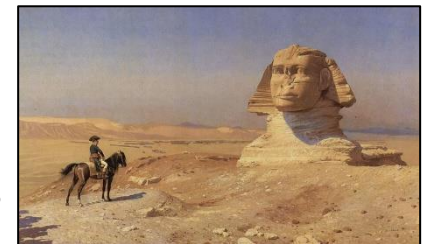
Uitschieters zijn Pepi I en Pepi II (regeren 50 resp. 60 jaar)

Pepi I heeft een agressieve expansiedrift en bouwt veel tempels

Zoon Pepi II voert oorlog in Nubië, Libië en Azië

In zijn regeerperiode treedt een langzaam verval op

Dit loopt uit op het einde van het Oude Rijk

Napoleon bij de Sfinx van Gizeh

WDP (1) bij de dynastieke perioden en het Oude Rijk

(WDP = Wereld-Dwars-Profiel)

Wat gebeurt er tegelijk elders in de wereld?

ca. 3200 - 2000 v. Chr.

➤ Torenbouw van Babel / Bevolkings spreiding

De Bijbelse Nahor en Terach (vader van Abram)

➤ Ontstaan volken Midden-Oosten

Soemerië (Ur-dynastie) / Elam / Akkad

Bouw oudste stad Jericho

➤ Griekenland: Cycladische beschaving

Op de eilandengroep Cycladen

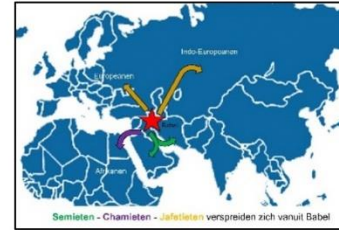
➤ Europa: Jager-verzamelaars

Trechterbekervolk - Hunebedbouwers -

-Touwbekervolk - Strijdbijlvolk - Klokbekervolk

➤ Nederland: Hunebedbouwers

Steenhamercultuur / Klokbekercultuur

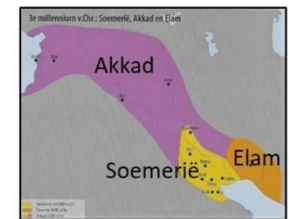
Bevolkings spreiding

Toren van Babel

Terach

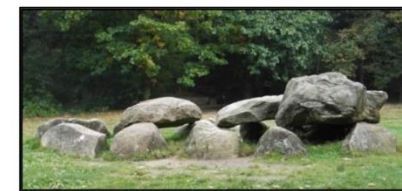
Volken in Mesopotamië

Cycladische beschaving

Klokbeker

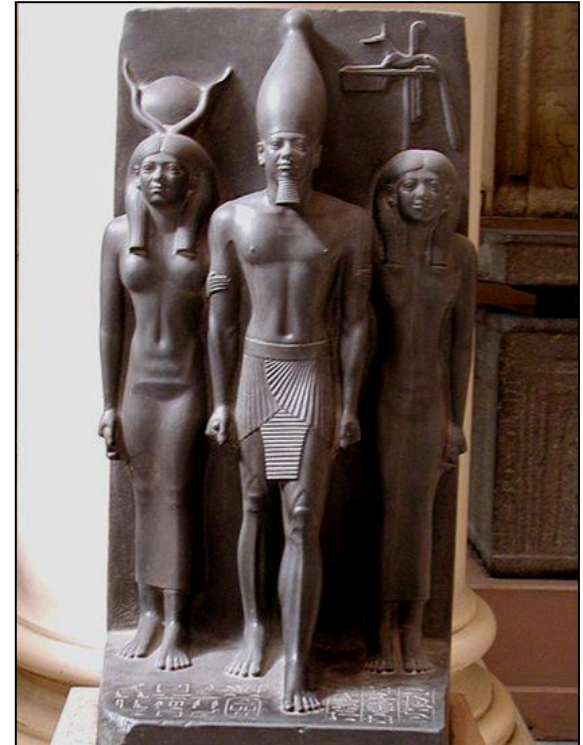
Hunebed

Cheops

Chephren

Menkaure

De bouwers van de piramides van Gizeh

Piramide van Cheops

De piramide van Cheops (2575 v. Chr.) is één van de zeven antieke wereldwonderen
De gezamenlijke piramides van Gizeh als geheel worden soms ook wel als wereldwonder beschouwd

Cheops

Chephren

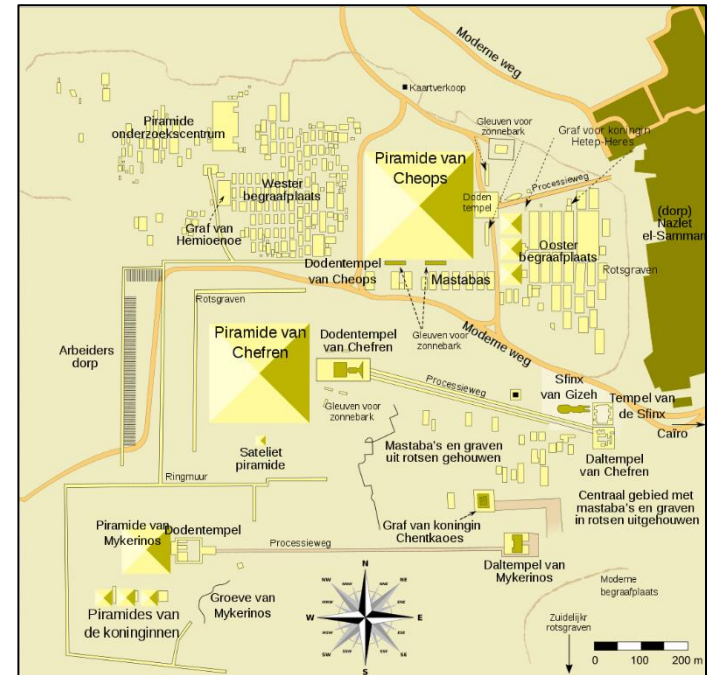
Mykerinos

Piramide van Cheops met Sfinx

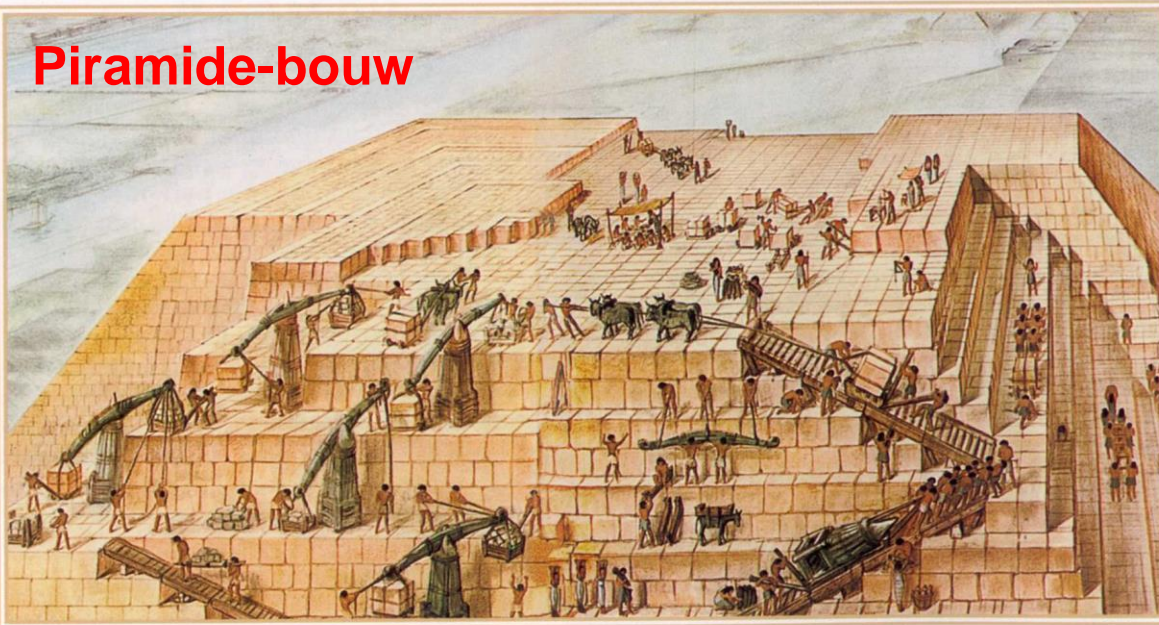
Bouwperiode ca. 2600-2500 v. Chr.

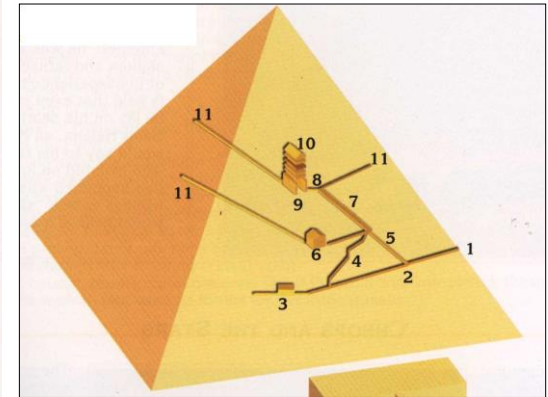
Piramide-complex van Gizeh
Mykerinos - Chephren - Cheops

Het enige antieke wereldwonder dat nog overeind staat, is deze piramide van Cheops

Piramide-bouw

Mogelijke wijze van werken bij de bouw van de piramide

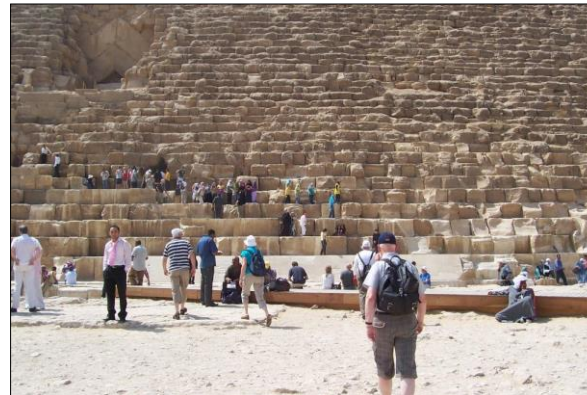

Het inwendige van de piramide

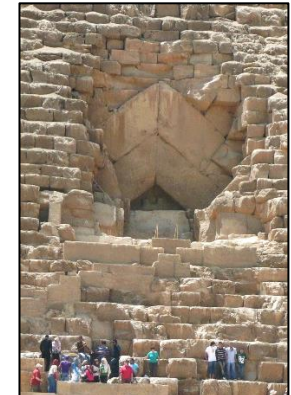
- 1 - Ingang
- 3 - Originele grafkamer
- 6 - Kamer van de koningin
- 9 - Kamer met de sarcofaag
- 10 - Constructiekamer
- 11 - Ventilatieschachten

De enorme blokken kalksteen

Aan de voet van de huidige piramide

Ingang gangenstelsel

WDP (1) bij het Oude Rijk

(WDP = Wereld-Dwars-Profiel)

Wat gebeurt er tegelijk elders in de wereld?

ca. 3000 - 2000 v. Chr.

➤ Torenbouw van Babel / Bevolkingsverspreiding

De Bijbelse Nahor en Terach (vader van Abram)

➤ Ontstaan volken Midden-Oosten

Soemerië (Ur-dynastie) / Elam / Akkad
Bouw oudste stad Jericho

➤ Griekenland: Cycladische beschaving

Op de eilandengroep Cycladen

➤ Europa: Jager-verzamelaars / Landbouwers

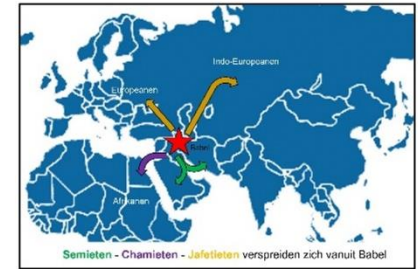
Trechterbekervolk - Hunebedbouwers -
-Touwbekervolk - Strijdbijlvolk - Klokbekervolk

➤ Nederland: Hunebedbouwers

Steenhamercultuur / Klokbekercultuur

Toren van Babel

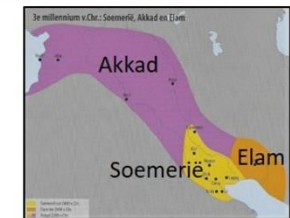
Bevolkingsverspreiding

Terach

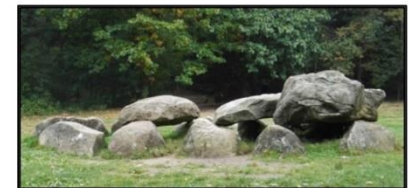
Cycladische beschaving

Volken in Mesopotamië

Klokbeker

Hunebed

Eerste Tussenperiode

9^e en 10^e dynastie

De ongeregeldheden nemen toe, het is een bewogen tijd
Verschillende kleine heersers volgen elkaar op
Zij blijven slechts een korte tijd op de troon

Van 2170 - 2120 v. Chr.

Wat gebeurt er
tegelijk elders in de
wereld?
Zie WDP (2)
volgende sheet

Middenrijk

11e en 12e dynastie

Het Middenrijk telt zo'n 15 farao's
Vier farao's regeren 40 à 50 jaar

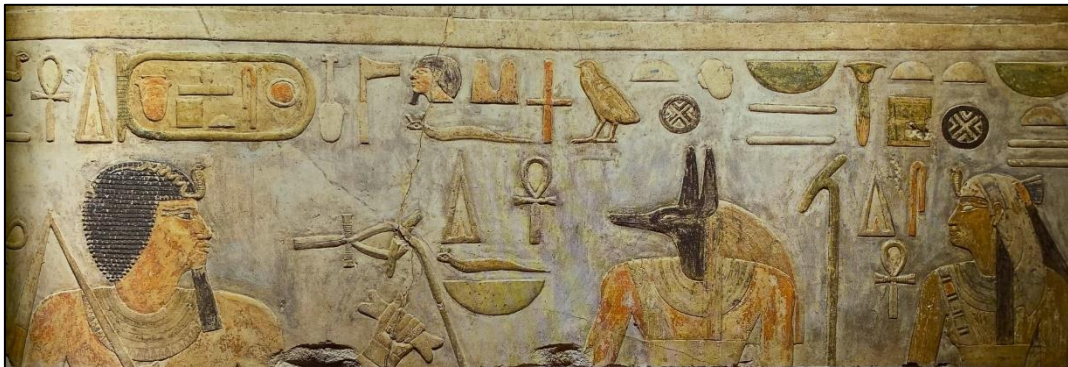
Langste regeerperioden
- 49 j Antef II
- 51 j Mentoehotep II
- 42 j Sesostris I
- 47 j Amenemhat III

Farao Mentoehotep II

Van 2120 - 1793 v. Chr.

Abraham is in Egypte
bij farao Amenemhat III
vanwege hongersnood

Tempelreliëf van Amenemhat I

WDP (2) bij het Middenrijk (WDP = Wereld-Dwars-Profiel)

Wat gebeurt er tegelijk elders in de wereld?

ca. 2000 - 1800 v. Chr.

- Ten tijde van Abram, Isaak en Jakob
- Ten tijde van het ontstaan van Assyrië
- In Griekenland de Minoïsche beschaving
Vulkaanuitbarsting op Santorini (Thera)
- In Europa de Wikkeldraadbekercultuur
(Laatste fase van de Klokbekercultuur)

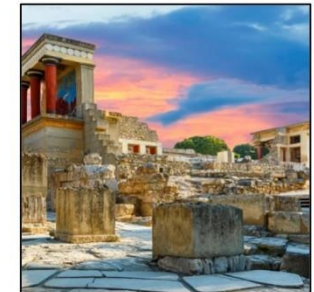
Abram vertrekt uit Ur en gaat naar Kanaän

Jakob hoort van de dood van Jozef

Eerste bloeiperiode Assyrië onder Sargon I

Minoïsche beschaving op Kreta

Wikkeldraadbeker

Tweede Tussenperiode

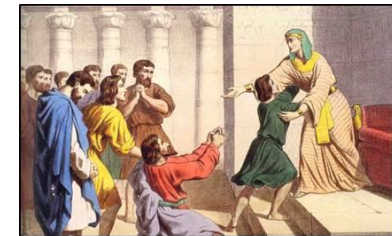
Van 1793 - 1550 v. Chr.

13^e en 17^e dynastie

Vele onbelangrijke koningen met korte regeerperioden
Onderlinge tweedracht splits de regeermacht
- 13e dynastie in Beneden-Egypte (hoofdstad Memphis)
- 14e dynastie gelijktijdig in de Delta (hoofdstad Avaris)
Het land raakt steeds meer in verval
Neergang eindigt in overheersing door de Hyksos

Hyksos

Semitische stam uit Klein-Azië
Hebben superieure wapens en strijdwagens met paarden
Worden de eerste niet-inheemse overheersers in Egypte

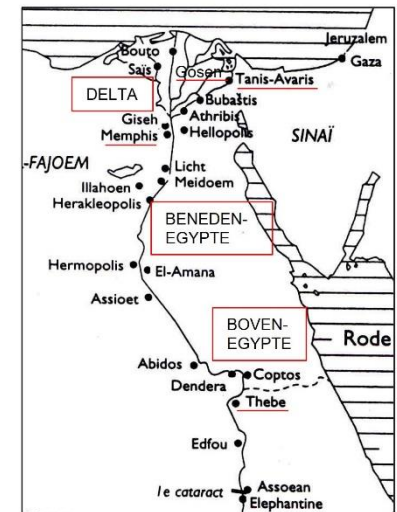

Jozef maakt zich bekend bij zijn broers

De Hyksos stichten de 15e dynastie en hebben 109 jaar de macht in de Delta
Gelijktijdig regeert de 16e dynastie in Beneden-Egypte (inheemse Hyksos-vazallen)
Gelijktijdig regeert de 17e dynastie in Boven-Egypte (hoofdstad Thebe)

Onder de laatste farao's in Thebe neemt het rijk in kracht toe
Thebe gaat de strijd aan met de Hyksos
Uiteindelijk verdriift farao Ahmose hen uit Egypte
Ahmose wordt de grondlegger van de 18e dynastie
Hiermee begint de periode van het Nieuwe Rijk

Wat gebeurt er tegelijk elders in de wereld? Zie WDP (3) volgende sheet

WDP (3) bij de Tweede Tussenperiode

(WDP = Wereld-Dwars-Profiel)

Wat gebeurt er tegelijk elders in de wereld?

ca. 1800 - 1500 v. Chr.

➤ Bijbelse Jozef in Egypte
Het volk Israël in Gosen

➤ Nimrod bouwt Ninevé in Assyrië

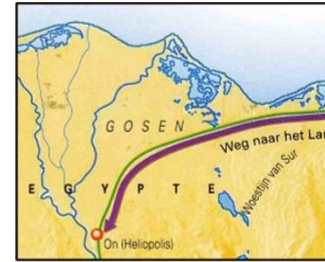
➤ Ontstaan van Babylonië
Codex van Hammurabi

➤ Opkomst van de Hettieten

➤ Civilisatie China / Shang-dynastie

➤ In Europa de Grafheuvelcultuur / Koepelgrafbouwers

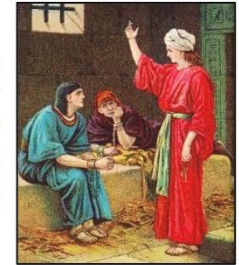
Zie rubriek
Bijbelse Geschiedenis
Aartsvaders

Jozef door zijn broers verkocht
Wordt slaaf bij Potifar,
commandant lijfwacht farao
Potifar vertrouwt alles aan Jozef toe

Jozef legt dromen uit
Van de schenker en de bakker
Ook die van de farao
Van de 7 vette en 7 magere jaren
Jozef wordt onderkoning voor die jaren

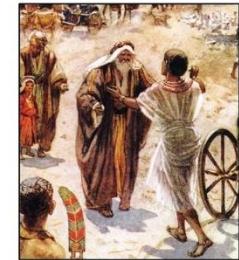

Nimrod
Geweldig jager
Vorst centraal Midden-Oosten

Hammurabi

Beroemde codex:
282 wetten voor
het stadsleven

Hongersnood in Kanaän
Vader Jakob naar Egypte
Zijn volk woont in Gosen
Tot de Uittocht 240 jaar later

Koepelgraf

Shang-dynastie

Nieuwe Rijk

18^e - 19^e - 20^e dynastie

Van 1550 - 1070 v. Chr.

Farao **Ahmose** verdrijft de Hyksos, de buitenlandse heersers, en verenigt Boven- en Beneden-Egypte
In het Nieuwe Rijk regeren in deze bijna 500 jaar ruim 30 farao's
De 18e en 19e dynastie kennen vele markante farao's (als Hatsjepsot en Ramses II (Ramses de Grote))
Het is een periode van stabiliteit en overvloed, florerende handel, kunsten en architectuur
Egypte wordt een politieke grootmacht, heeft een sterke invloed in de regio, het leger zorgt voor veiligheid

Vanaf nu wordt de naam **farao** officieel ingevoerd,
afgeleid van "per" (domein rondom de tempel)
en "aa" (Groot Huis ofwel Paleis)
De naam farao is vereenzelviging koning en zijn paleis

De farao's dragen verschillende **kronen**
Een rode kroon voor Beneden-Egypte
Een witte voor Boven-Egypte
Een combinatie daarvan voor het verenigd Egypte
Een blauwe kroon voor de farao's met de naam Ramses

De farao staat aan het hoofd van een maatschappelijke **machtspiramide** met negen treden
De farao met zijn vizieren, de adel en de geestelijkheid vormen de Hoge Klasse
Daaronder komt de Middenklasse (artsen, bouwheren, schrijvers, kooplieden, ambachtslieden en soldaten)
De Onderklasse bestaat uit boeren en slaven

Vanaf het Nieuwe Rijk worden de farao's begraven in **koningsgraven**
Dit zijn diepe ondergrondse rotsgraven in de Vallei der Koningen
Op de linkeroever bij Thebe, het huidige Luxor

Zie overzicht op
volgende sheet

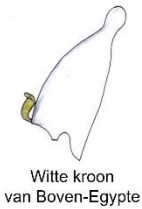
Koning krijgt naam farao
 "per" "aa"
 "per" = grondgebied tempel
 "aa" = Groot huis / Paleis
 Titel farao is vereenzelviging
 koning met zijn paleis

De kroon van de farao

Rode kroon van Beneden-Egypte

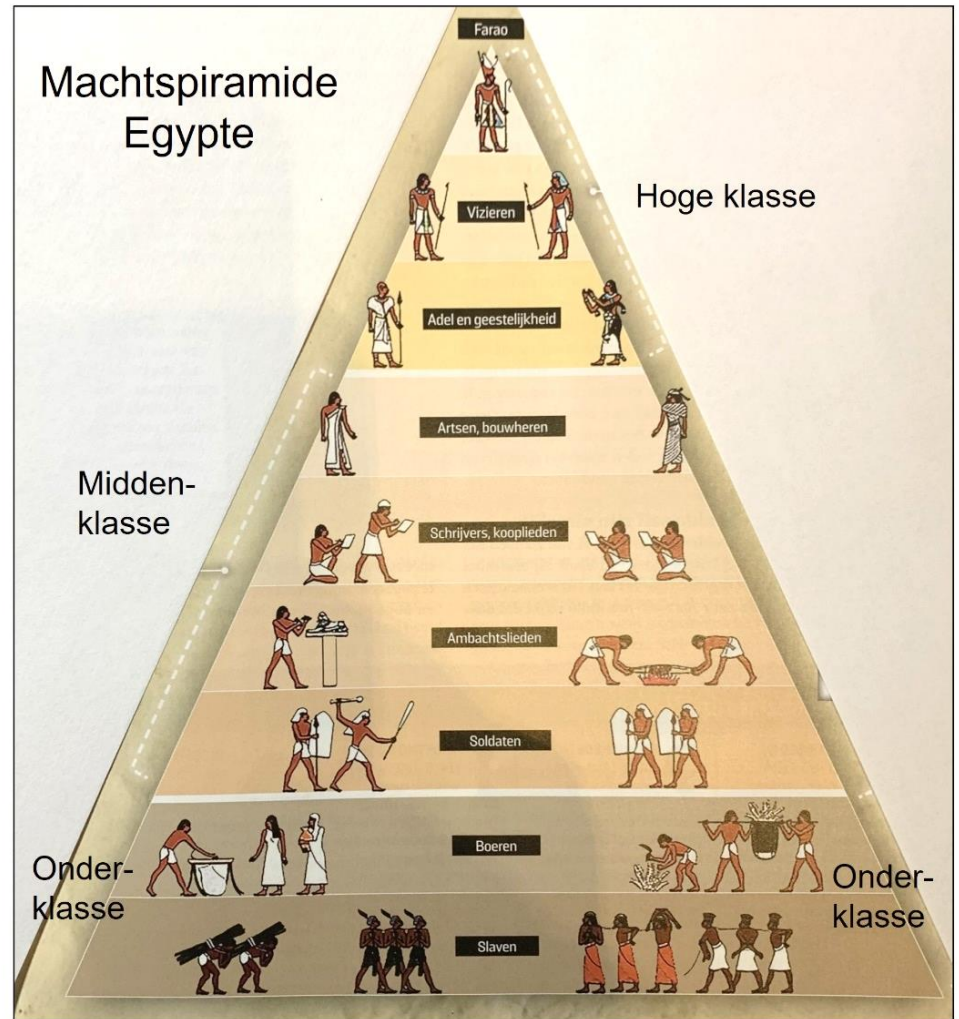
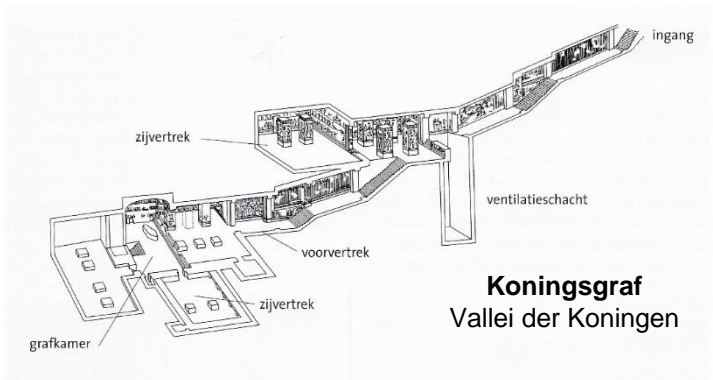
Witte kroon van Boven-Egypte

Dubbele kroon van verenigd Egypte

Blauwe kroon voor de farao's met de naam Ramses

Machtsofbouw Nieuwe Rijk

In onze beschrijving van deze periode beperken we ons tot enkele farao's van de 18^e en 19^e dynastie

18^e dynastie

Ahmose is de eerste farao van de 18^e dynastie, enkele markante farao's volgen hier

Thoetmosis I regeert 12 jaar en ontplooit vele militaire activiteiten

Hij verovert Nubië en West-Azië tot de Eufraat, bouwt forten, verdedigingswerken en tempels

Met name aanvullingen in het tempelcomplex Amon in Karnak (bij Thebe)

Hij is de eerste farao die een rotsgraf krijgt in de Vallei der Koningen

Opvolger **Thoetmosis II** trouwt met zijn halfzuster Hatsjepsoet

Na zijn overlijden wordt zijn zoon **Thoetmosis III**, nog een kind, de nieuwe farao

Hatsjepsoet wordt regent voor hem, maar regeert in feite als farao

Zij is een begaafde en machtige koningin en regeert later samen met Thoetmosis III

Hatsjepsoet voert bouwprojecten uit door het hele land

In de Vallei der Koningen bouwt ze haar eigen grote dodentempel

Ze herstelt vele handelsroutes en voert expedities uit naar het verre zuiden

Hoogstwaarschijnlijk heeft Hatsjepsoet als prinses de Bijbelse Mozes uit de Nijl gehaald en geadopteerd

Deze Mozes zal later het volk Israël (de Hebreëën) uit Egypte leiden en naar het land Kanaän brengen

Thoetmosis III speelt, ook als hij volwassen is, een ondergeschikte rol naast zijn moeder Hatsjepsoet

Na haar dood regeert hij nog 32 jaar als grote en actieve farao

Hij voert langdurig oorlog met Palestina en Syrië en breidt de grenzen van Egypte sterk uit

In totaal regeert hij 54 jaar

Hatsjepsoet

Nieuwe Rijk

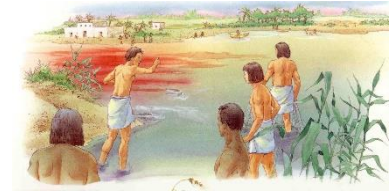
vervolg 18^e dynastie (1)

Van 1550 - 1070 v. Chr.

Onder zijn zoon **Amenhotep II** vindt de uittocht van het volk Israël uit Egypte plaats
Het volk Israël (de Hebreëen, nageslacht van Jacob) verkeert al vanaf farao Ahmose in slavernij
Amenhotep II weigert het slavenvolk te laten gaan en haalt daarmee tien plagen over zijn volk
Hiermee laat de God van de Hebreëen zien dat Hij machtiger is dan alle Egyptische goden
Zie de sheet hierna

Amenhotep III (Grieks = Memnon)

Onder zijn regering breekt er een periode van vrede aan
Er verrijzen grootse bouwwerken, waaronder:
Tempel van Luxor, uitbreidingen Karnakcomplex,
tempel bij Thebe met de Kolossen van Memnon

Eerste van de 10 plagen
Water verandert in bloed

Amenhotep II

Tempelcomplex Luxor

Eén van de
kolossen van
Memnon

Voor de Egyptische
bouwwerken, zie de
afzonderlijke presentatie

De God van de Bijbel tegenover over de goden van Egypte

Strafgericht in de tien plagen in Egypte

De God van de Hebreeën stoot de Egyptisch goden van hun voetstuk
"Ik zal aan al de goden van de Egyptenaren strafgerichten voltrekken"

De tien plagen hebben dan ook allemaal een religieuze lading
Het is een "gevecht" tussen de God van de Israëlieten en de goden van Egypte

De tien plagen in Egypte

1. Water wordt bloed
2. Kikkers
3. Stof wordt muggen
4. Ongedierte
5. Veepest
6. Zweren
7. Hagel
8. Sprinkhanen
9. Duisternis
10. Dood eerstgeborenen

God overwint Egyptische goden

1. Noen - Sobek - Chnoem - Hapy
2. Heket
3. Geb - Osiris - Thoth
4. Chepri - Selket
5. Ptah - Hathor - Amon-Re
6. Re - Atoem - Noet - Sjoë
7. Ptah - Seth - Horus
8. Noet - Geb - Horus - Windgoden
9. Re - Thoth - Chons
10. Godsgericht over alle goden

Nieuwe Rijk

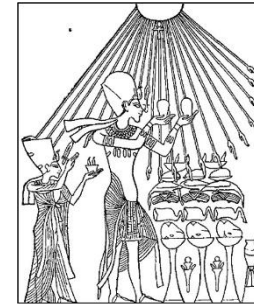
vervolg 18^e dynastie (2)

Van 1550 - 1070 v. Chr.

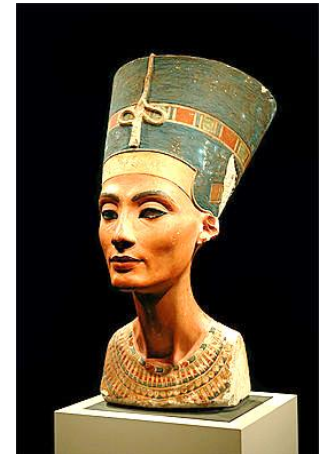
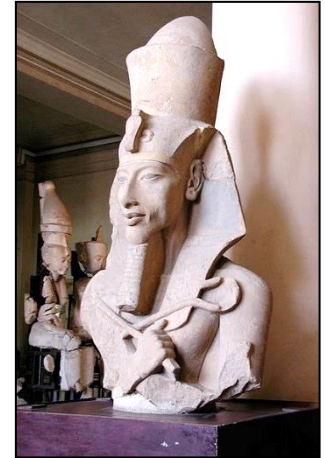
Amenhotep IV verandert in het vijfde regeringsjaar zijn naam in **Achnaton**
Hij brengt een revolutie teweeg in de godenwereld van de Egyptenaren
Voortaan staat de zonnegod Aton (het zichtbare aspect van de god Ra) centraal
Nagenoeg alle andere goden worden op non-actief gesteld
Hun tempels worden veelal gesloten
Achnaton is de enige priester van Aton en trekt zo alle macht aan zich
De god Amon (een oergod) wordt afgeschaft
Met grote gevolgen voor de priesters van Amon
Achnaton verplaatst de hoofdstad Thebe naar Amarna
300 km noordelijker aan de Nijl

Als grote koninklijke vrouw van Achnaton heerst **Nefertiti**
Zij speelt een grote rol in het politieke en religieuze leven
Wereldberoemd is haar buste
Het is één van de beroemdste kunstwerken uit het Oude Egypte

De religieuze hervorming van Achnaton wordt na zijn dood volledig teruggedraaid
De sporen ervan worden radicaal uitgewist
Achnaton heeft 16 jaar geregeerd

Achnaton en Nefertiti
onder de stralen van Aton

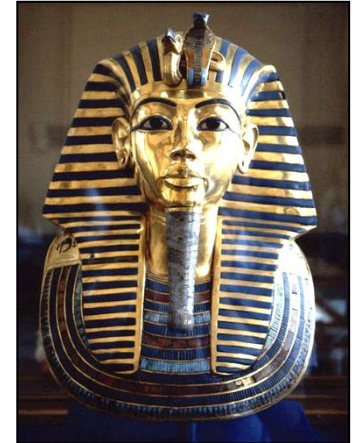
Nieuwe Rijk

vervolg 18^e dynastie (slot)

Van 1550 - 1070 v. Chr.

Zoon **Smenchkare** volgt Achnaton op, maar regeert slechts een korte periode

Zijn andere zoon **Toetanchamon** wordt daarna op 9-jarige leeftijd farao
Hij sterft als hij 18 jaar is, dus na een regeerperiode van 9 jaar
Hoogstwaarschijnlijk vanwege vele ziektes als gevolg van inteelt
De macht gedurende zijn regering ligt bij vizier Eje en generaal Horemheb
Er is grote chaos in Egypte door het religieuze beleid van Achnaton
Toetanchamon is tegenwoordig heel beroemd
Dit is te danken aan een zeldzame ontdekking
In 1922 wordt zijn graf gevonden, vrijwel ongeschonden
Met meer dan 5000 kunstvoorwerpen die nog prima intact zijn

Vizier **Eje** (een aangetrouwd familielid) is na Toetanchamon enkele jaren farao
Via een staatsgreep wordt hij opgevolgd door generaal **Horemheb** die 31 jaar zal regeren
Hij herstelt de rust in het land en voert hervormingen door
Zijn militaire plaatsvervanger wordt faro onder de naam **Ramses I.**
Met deze farao begint de 19e dynastie

In de volgende sheets geven we nu eerst informatie over het godendom van de Egyptenaren

De godsdienst van de Egyptenaren

Natuurreligie

De Egyptische godsdienst is een natuurreligie

Twee natuurverschijnselen zijn voor Egypte belangrijk:

- De opkomst en ondergang van de zon
- De jaarlijkse overstroming van de Nijl

Herhaling van deze natuurprocessen is alleen mogelijk

bij een juiste balans van de goddelijke natuurkrachten

Dit wordt uitgedrukt in het begrip "Maät"

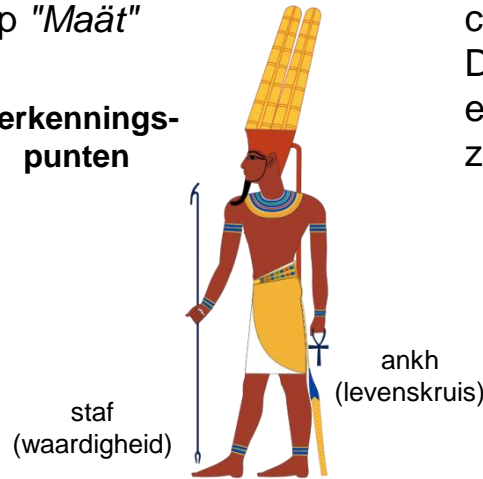
Maät

De aanduiding van het geheel aan waarheid, stabiliteit

en rechtvaardigheid en kosmische orde

De personificatie van deze waarden is de **godin Maät**

Herkenning- punten

staf
(waardigheid)

ankh
(levenskruis)

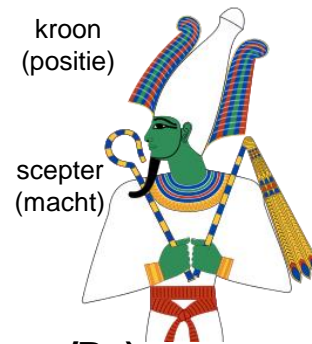
Veelgodendom

Voor de Egyptenaar zijn hun goden als onzichtbare natuurkrachten, waarneembaar in natuurverschijnselen (vooral in dieren)

De godenwereld bestaat uit tientallen goden Daarin komen familierelaties voor, overigens met dubbelingen en veel onduidelijkheden

Ze verschijnen in diverse vormen (mensfiguren, dieren en als hybride, een combinatie van mens en dier)

De goden hebben eigen herkenningpunten: een symbool of kroon en/of de attributen die zij in de hand houden

kroon
(positie)

scepter
(macht)

krokodil
(vruchtbaarheid Nijl en
kracht van de farao's)

De farao (zoon van Chepri/Atoem/Re)

Maät is de maatstaf voor de hoofdrol van de farao:

De kosmische orde handhaven voor de vruchtbaarheid van het land en zijn bewoners

Als mens onder de goden en god onder de mensen is de farao middelaar tussen goden en mensen

Hij moet offers brengen aan de goden en rechtvaardig zijn mensen besturen

Belangrijkste goden van Egypte

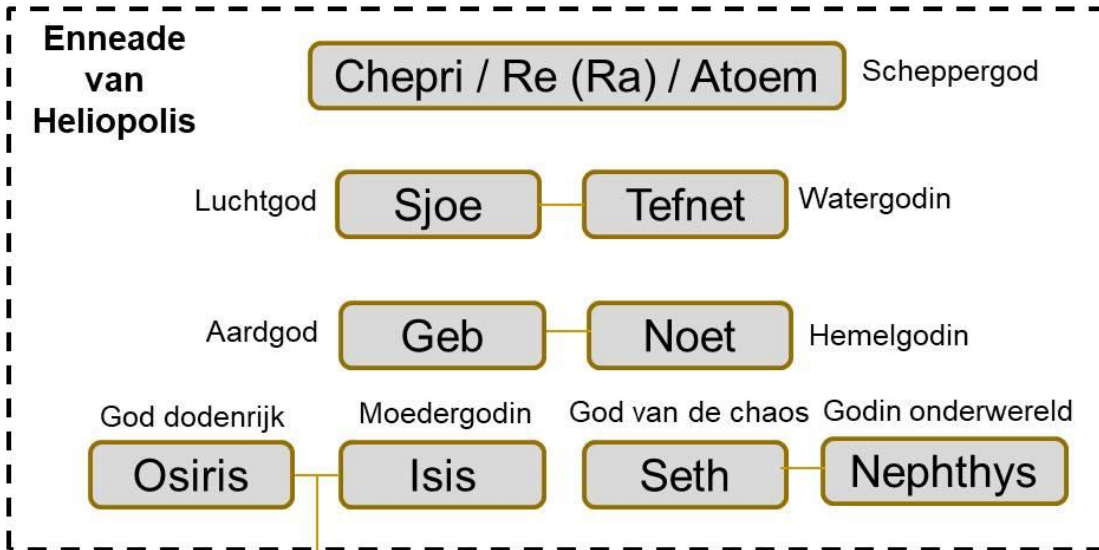
Ptah = **Noen** — **Noenet** Oerwatergoden

Enneade van Heliopolis

(Enneade = negen)

Chepri schiep zichzelf
Re (of **Ra**) en **Atoem**
zijn latere verschijningsvormen

Chepri is er 's morgens
Re (of **Ra**) is er overdag
Atoem is er 's avonds

Farao
Erfgenaam van Geb
Neemt plaats op diens stoel
Recht op de troon
Met macht van de goden
Mens onder de goden
God onder de mensen

Beschermer geordende wereld **Horus** Voedster van Hores **Hathor**

God van de overstroming **Hapy**

Triade van Thebe (Karnak)

Oergod **Amon**
Echtgenote **Moet**
Zoon **Chons**

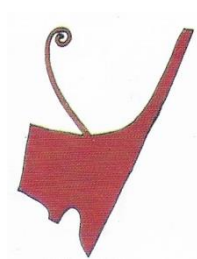
Ogdoade van Hermopolis

Acht oergoden (vier paren)
Scheppers van het universum
Waaronder Noen en Amon
De ibisgod Thoth is hoofd van deze groep

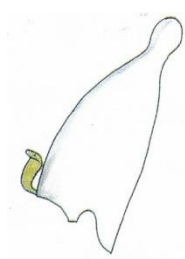
Attributen van de Egyptische goden

De goden en de farao's hebben eigen herkenningpunten
Een symbool of kroon en/of de attributen die zij in de hand houden

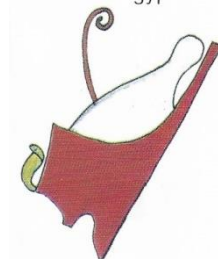
Kronen van farao's en goden

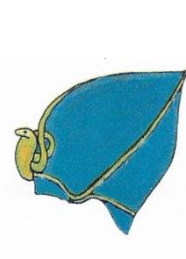
Rode kroon
Opper-Egypte

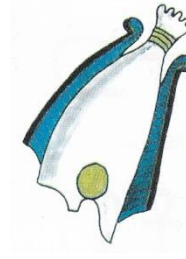
Witte kroon
Neder-Egypte

Dubbele kroon
Verenigd Egypte

Blauwe kroon
Ramses-farao's

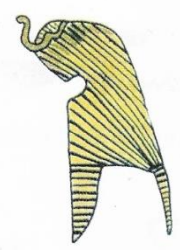
Atefkroon
Kroon van Osiris

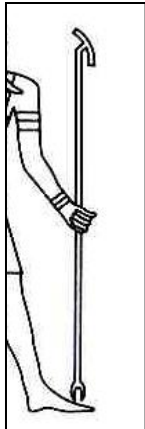
Gierkroon
Voor koninginnen
en verenikroon

Nemes

Nemes
Hoofddoek alleen
voor farao's

Staf

De staf beeldt het Seth-beest uit
(de staf van de god Seth)
De staf is een symbool van macht

Kromstaf (scepter) en vlegel

Farao's worden meestal afgebeeld met attributen die symbool staan voor hun macht, een kromstaf en een vlegel
Onder de goden draagt alleen Osiris deze attributen

De god Osiris

Koning van de eeuwigheid
Gemummificeerde man met Atefkroon
en scepter en vlegel
gekruid voor zijn lichaam

Andere symbolen van macht

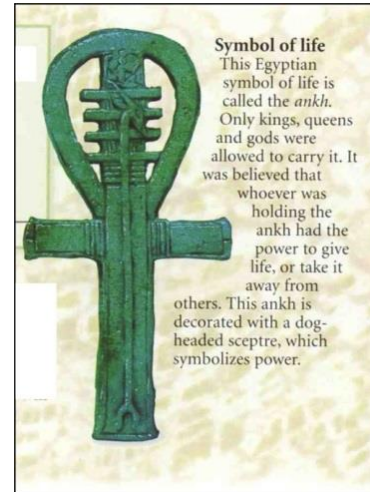
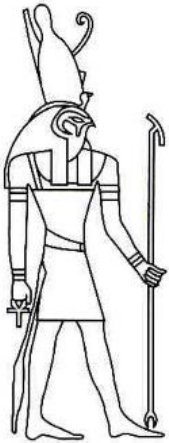

Symbol van de djed

De djed-pilaar is een symbool waar de god Osiris mee wordt vereenzelvigd

Hij is de koning van de eeuwigheid

Het symbool staat voor duurzaamheid en eeuwigheid

Symbol of life
This Egyptian symbol of life is called the *ankh*. Only kings, queens and gods were allowed to carry it. It was believed that whoever was holding the ankh had the power to give life, or take it away from others. This ankh is decorated with a dog-headed sceptre, which symbolizes power.

Symbol van leven

Symbol van de ankh

De ankh of het ankh-teken, het levenskruis, het ankh-kruis

Eén van de bekendste oude Egyptische symbolen

Vertegenwoordigt het leven, heerschappij en macht

Alleen te dragen door goden en farao's

Een afzonderlijke presentatie bevat informatie over de belangrijkste goden van Egypte

Nieuwe Rijk

19e dynastie

Van 1550 - 1070 v. Chr.

Farao/generaal Horemheb heeft zijn militaire plaatsvervanger en vizier tot opvolger benoemd: **Ramses I**

Na een korte regeerperiode treedt zijn zoon **Seti I** aan als farao

Deze gaat door met de hervormingen en ook met het uitwissen van alle sporen van Achneton

Seti sticht in de Delta een nieuw bestuurscentrum: Piramesse, de hoofdstad in de 19e en 20e dynastie

Er komen nieuwe tempels en paleizen en grote militaire kampen in deze strategische plaats

Van hieruit is snelle mobilisatie mogelijk ter bescherming van de handelsroute en voor oorlogvoeringen

In deze tijd rukken de Hettieten (vanuit Klein-Azië) op naar het zuiden

Seti herstelt met vier veldtochten het Egyptische gezag in Kanaän en omstreken

Na 11 jaar regeren volgt zijn zoon **Ramses II (Ramses de Grote)** hem op

In zijn vijfde regeringsjaar vecht hij een grote veldslag uit tegen de Hettieten

De slag bij Kadesh (aan de rivier Orontes in Syrië)

Hij roept zichzelf uit als grote overwinnaar van deze slag, maar in feite is de strijd onbeslist

Hij laat echter de overwinning groots vieren en op tempelmuren afbeelden

Pas na vele jaren van onderhandeling wordt een vredesverdrag met de Hettieten gesloten

Ramses II is een groot veldheer en bouwer (tempel Aboe Simbel, Ramesseum, voorhof tempel Luxor)

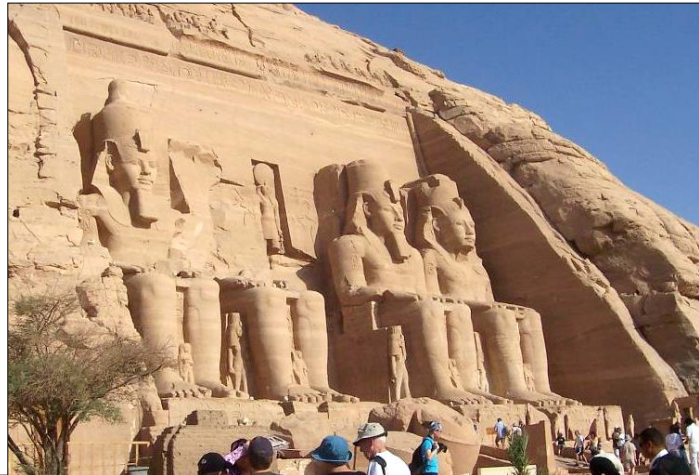
Hij heeft vele vrouwen, waaronder Nefertari, die de functie van Godsvrouw van Amon bekleedt

Zij is de opperpriesteres die de dagelijkse rituelen in de tempel samen met de farao uitvoert

Nefertari heeft één van de mooiste graven in de Vallei der Koninginnen

Zie de volgende sheet over farao Ramses II en koningin Nefertari

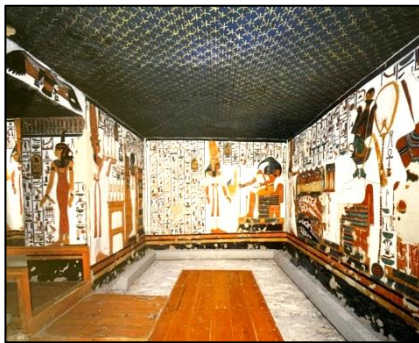
Ramses II en Nefertari

Tempel van Ramses II in Aboe Simbel

Ramses II in de tempel van Luxor

Koningsgraf Nefertari in de Vallei der Koninginnen

Nefertari
Opperpriesteres

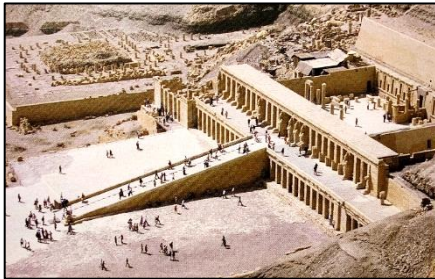
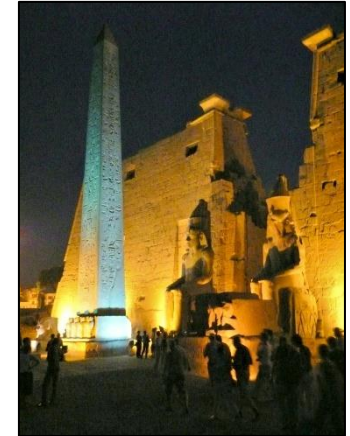
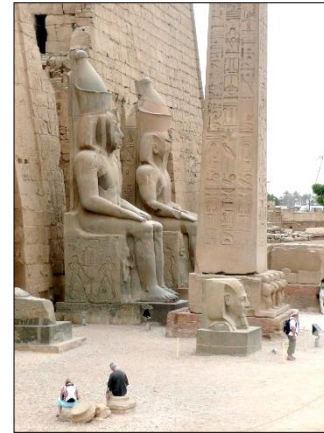
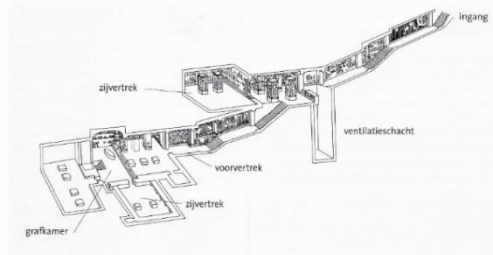

Ramses II offert en strijdt

Slag bij Kadesh (1274 v. Chr.)

De bouwwerken van de Egyptenaren

Een afzonderlijke presentatie bevat informatie over de belangrijkste bouwwerken van Egypte

Nieuwe Rijk

20^e dynastie

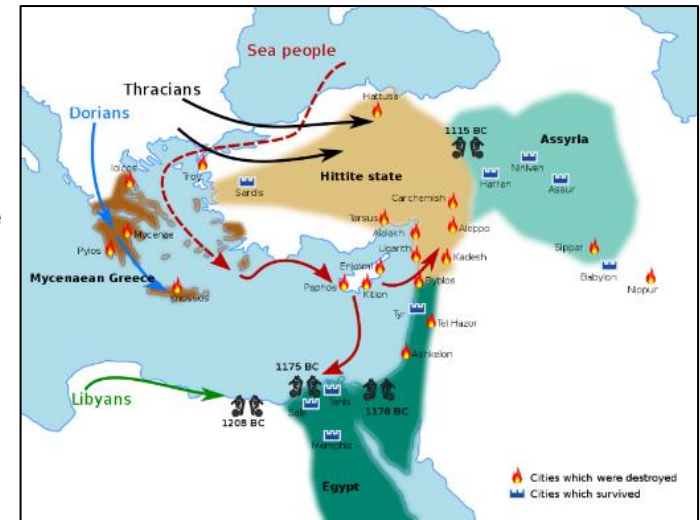
Van 1550 - 1070 v. Chr.

Onder de laatste farao's van de 19e dynastie ontstaat er snel verval en veel onrust
In de 20e dynastie regeren de minder bekende farao's Ramses III t/m Ramses XI
De meesten van hen regeren gedurende een korte periode
Ramses III , Ramses IX en Ramses XI regeren langer (31, 18 en 33 jaar)
Egypte bedreigd door invallen van de zeevolken
Deze volken dringen de Delta binnen
Ramses III behaalt in een gigantische slag op zee
en op het land de overwinning

Ramses III te midden van de goden
Hores (links) en Seth (rechts)

Zeevolken vanuit Middellandse Zee
Veroorzaken catastrofe in de regio
Ramses III stopt de zeevolken
- Op grens Palestina - Syrië
- Op zee nabij de kust

Tijdens de 20e dynastie komt het merendeel van het land in handen van de tempels
Met name in handen van de priesters van de Tempel van Amon in Karnak
Deze priesters krijgen uiteindelijk de controle over het zuiden van Egypte
Tijdens **Ramses IX** komt de macht in handen van de hogepriesters in Karnak
De laatste farao **Ramses XI** wordt opgevolgd door **Smendes**
Hij roept zichzelf tot koning uit en is de eerste farao van de 21e dynastie

WDP (4a) bij het Nieuwe Rijk

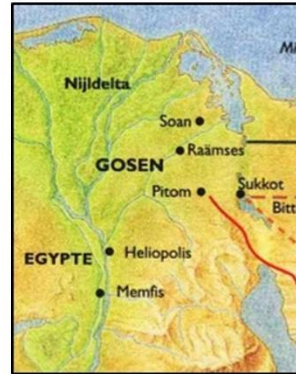
(WDP = Wereld-Dwars-Profiel)

Wat gebeurt er tegelijk elders in de wereld?

ca. 1500 - 1000 v. Chr.

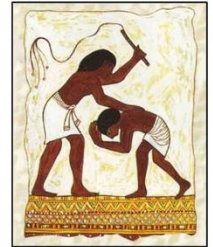
- Slavernij Hebreeën in Egypte
Mozes / Uittocht volk Israël
- Woestijntocht volk Israël
Intocht in Kanaän / Rechters
Koningen Saul - David - Salomo
- Babylonië : Dynastie van de Kassieten
- Assyrië: Salmanassar I / Tiglat Pileser I
- Midden- en Nieuw-Hettitische Rijk
Uiteenvallen Rijk in vele staatjes

Vervolg zie WDP 4b

Zie rubriek
Bijbelse Geschiedenis
Mozes en Jozua

Volk Israël in Gosen / Slavernij / Dwangarbeid
God roept Mozes om hen te verlossen
10 plagen brengen de farao tot vrijlating
Pad door de Rietzee
40 jaar door de woestijn
Intocht in het beloofde land
Rechters / Eerste koningen

Manna in
de woestijn

Val van Jericho
in Kanaän

Koning David

Ramses II
van de Tempel van Aboe Simbel

Farao's en de Hebreeën

1793 - 1648 v Chr 13^e en 14^e dynastie (Delta)
50 Koningen

1700 Hyksos-koningen 15e dynastie (Delta)

1660 Jozef in Egypte

1648 Farao Salitis

1635 Jacob in Egypte

1504 Thoetmosis I (slavernij)

1500 Mozes geboren / adoptie

1492 Thoetmosis II (man van Hatsjepsoet)

1479 Thoetmosis III en Hatsjepsoet

1461 Mozes naar Midian

1427 Amenhotep II

1421 Mozes terug in Egypte

1420 Uittocht uit Egypte

1400 Thoetmosis IV

1390 Amenhotep III

1352 Echneton en Nefertete

1338 Semenckare

1336 Toetanchamon

1279 Ramses II en Nefertari

(Ramses de Grote / Ramsesstad)

Tempel in Aboe Simbel

WDP (4b) bij het Nieuwe Rijk

(WDP = Wereld-Dwars-Profiel)

Wat gebeurt er tegelijk elders in de wereld?

Vervolg van WDP 4a

ca. 1500 - 1000 v. Chr.

➤ Zeevolken in Middellands Zeegebied (1175 v. Chr.)

➤ Griekenland: Myceense beschaving

➤ Indusvallei: Vedische cultuur

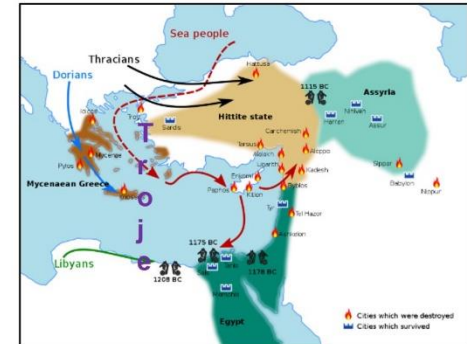
➤ China / Zhou-dynastie

Wen van Zhou

➤ Midden-Amerika: de Olmeken

➤ Europa: Urnenveldencultuur
Liguriërs heersen in Europa

Zeevolken veroorzaken catastrofe

Myceense architectuur op de Peloponnesos

Vedische cultuur Indusvallei

Olmeken

Liguriërs
Volk dat later naar Ligurië in Italië wordt verdreven

Urnenveldencultuur Europa

Dit was deel 1 - Egypte t/m het Nieuwe Rijk (4800 - 1070 v. Chr.)

Hartelijk dank voor de belangstelling voor dit eerste deel
van de **Geschiedenis van Egypte**

Het volgende (laatste) deel betreft:

**Deel 2 - Egypte vanaf de Derde Tussenperiode
(1070 v. Chr. - Heden)**

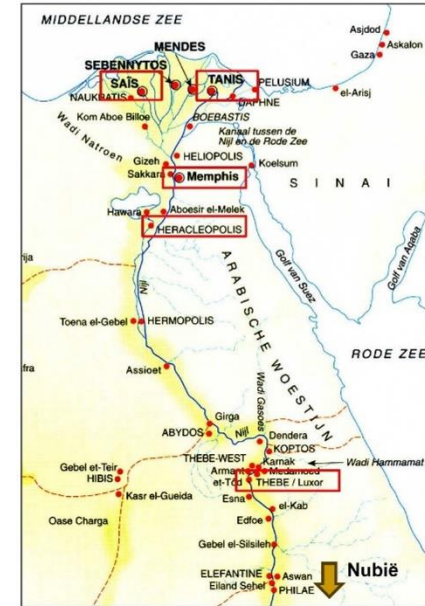

De laatste twee sheets in deze presentatie geven nogmaals de **tijlijn** en de **tijdbalk** van Egypte

Tijdlijn Egypte met kaart

Tijdlijn Egypte

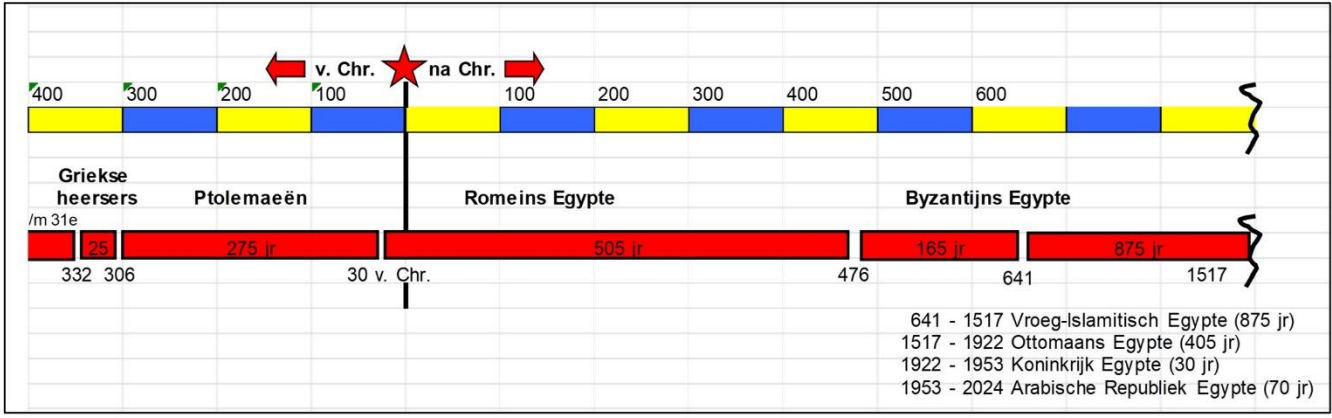
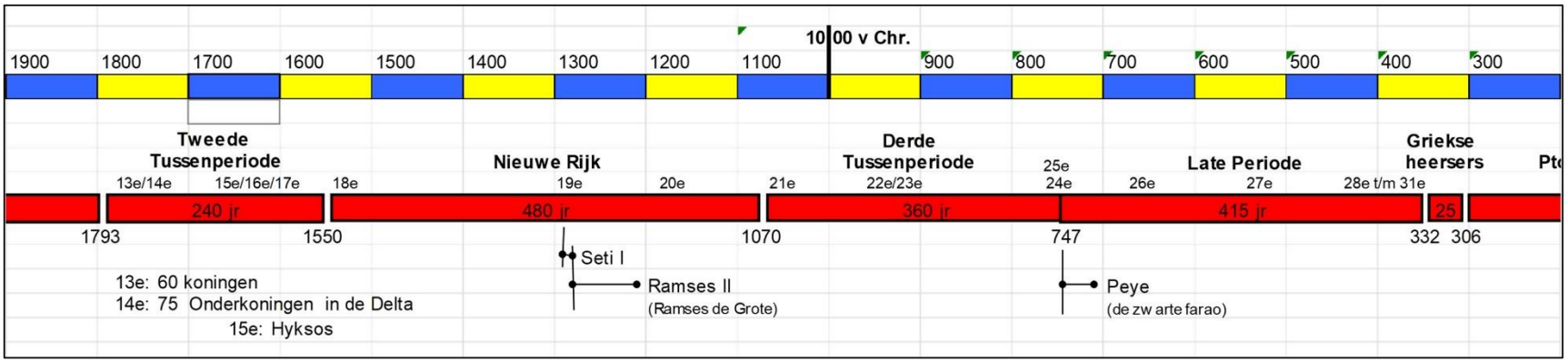
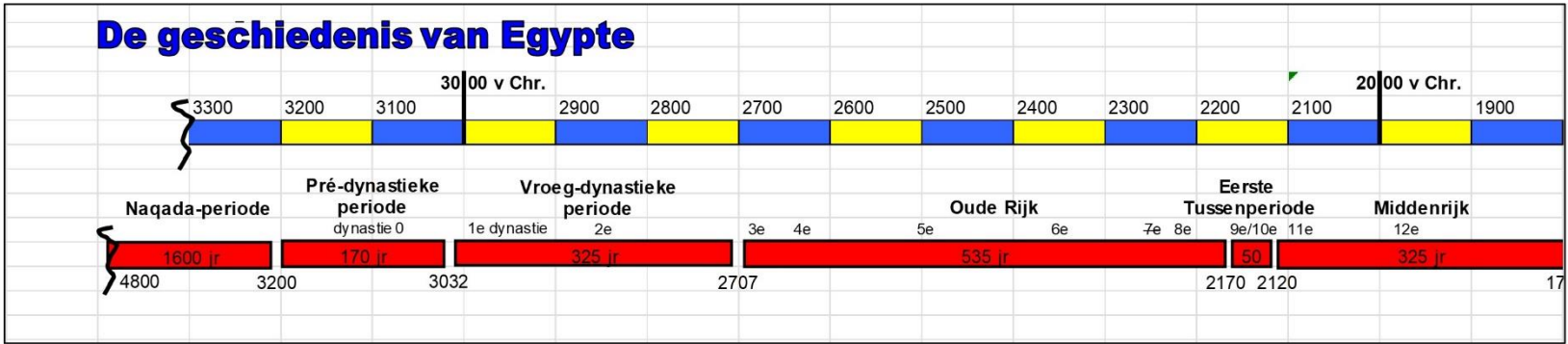
Naam	Voorbeeld farao	Periode van tot	Toelichting
Naqada-periode			
Naqada - periode	Schorpioen	4800 - 3200 v. Chr.	
Pré-dynastieke periode			
Dynastie 0	Narmer	3200 - 3032	
Vroeg-dynastieke periode			
1e Dynastie	Djet	3032 - 2853	
2e Dynastie	Ninetjer	2853 - 2707	
Oude Rijk			
3e Dynastie	Djoser	2707 - 2639	Bouwer eerste piramide
4e Dynastie	Cheops	2639 - 2504	Bouwer beroemde piramide van Cheops
5e Dynastie	Djedkare	2504 - 2347	
6e Dynastie	Pepe I	2347 - 2216	
7e Dynastie	Netjerkare	2216 - 2216	70 dagen
8e Dynastie	-	2216 - 2170	17 koningen
Eerste Tussenperiode			
9e/10e Dynastie	-	2170 - 2120	18 koningen in Heracleopolis
Middenrijk			
11e Dynastie	Mentohotep II	2120 - 1976	
12e Dynastie	Amenemhat III	1976 - 1793	Abraham in Egypte (1847 v. Chr.)
Tweede Tussenperiode			
13e Dynastie	-	1793 - 1648	60 koningen, hoofdstad Memphis
14e Dynastie	-	1793 - 1648	Zelfde tijd: 75 onderkoningen in de Delta
15e Dynastie	Apophis	1648 - 1539	Hyksos-vorsten in de Delta / Jozef en Jacob in Egypte
16e Dynastie	-	1648 - 1539	Zelfde tijd: Hyksos-vazallen in Beneden-Egypte
17e Dynastie	-	1645 - 1550	Zelfde tijd: 15 koningen in Thebe, Boven-Egypte
Nieuwe Rijk			
18e Dynastie	Hatsjepsot	1550 - 1292	Mozes in Egypte / Uittocht volk Israël
19e Dynastie	Ramses II	1292 - 1186	Echtgenote Nefertari
20e Dynastie	Ramses III	1186 - 1070	
Derde Tussenperiode			
21e Dynastie	Psoesennes I	1070 - 946	Hoofdstad Tanis-Avaris / Salomo (962 - 932 v. Chr.)
22e Dynastie	Sjesjong I (Sisak)	946 - 736	Hoofdstad Bubasti in de Delta / Rechabeam
Eigen dynastie	Osorkon III	870 - 730	Zelfde tijd: Boven-Egypte
23e Dynastie	loepoet III	756 - 722	Zelfde tijd in de Delta, hoofdstad Tanis
24e Dynastie	Tefnachte	740 - 714	Hoofdstad Saïs

Late periode

25e Dynastie	Peye	714 - 655	Nubiërs, start 26e dynastie
26e Dynastie	Necho II	664 - 525	Koning Josia sneuvelt in Megiddo
27e Dynastie	Artaxerxes I	525 - 401	Eerste Perzische periode
28e Dynastie	Amyrtaios	401 - 399	
29e Dynastie	Achoris	399 - 380	
30e Dynastie	Nectanebo I	380 - 342	
31e Dynastie	Darius III	342 - 332	Tweede Perzische periode
Griekse heersers			
	Alexander de Grote	332 - 306	Wereldveroveraar Alexander de Grote (356 - 323 v. Chr.)
Ptolemaeën			
	Ptolemaeus VI	306 - 30	Cleopatra VII is het laatste lid van deze dynastie
Na-Griekse periode			
Geboorte Christus		0	In het begin van de 500 jaar durende Romeinse overheersing
Romeins Egypte		30 v. Chr. - 395	Inlijving in Romeinse Rijk 30 v. Chr.
Oost-Romeins Egypte		395 - 476	Bij splitsing West- en Oost-Romeinse Rijk in 395
Byzantijns Egypte		476 - 641	Bij einde West-Romeinse Rijk in 476
Vroeg-Islamitisch Egypte		641 - 1517	Verovering door de Arabieren
Ottomaans Egypte		1517 - 1922	Islamitische overheersing (Soennieten)
Frans bezetting		1798 - 1801	Binnen dezelfde tijd
Britse bezetting		1882 - 1922	Binnen dezelfde tijd
Koninkrijk Egypte		1922 - 1953	Egyptische Revolutie 1919
Arabische Republiek Egypte		1953 - Heden	Egyptische Revolutie 1952

De geschiedenis van Egypte

Tijdbalk Egypte

HFJ / 10-9-2024